

РОБЪРТ ШЕКЛИ

УВОД

Превод от английски: Марин Загорчев, 2013

chitanka.info

Не е лесно да напишеш разказ. Но още по-трудно е да напишеш увод към сборник с разкази. Когато съм изправен пред трудна задача, като тази, обикновено нагласям таймера и сядам да пиша. Това е единственият начин да събера мислите си.

Първото, което се питам е: Защо ми е толкова трудно да правя това?

Част от отговора е, че нямам установен стандарт за писане на уводи, нямам готова схема. Смея да твърдя, че никъде не е издавано „Актуално ръководство за уводна литература“ (по-късно все пак ще проверя). И едва ли има „Антология на най-великите (или най-четените) уводи“. Много ми се иска да имах издание на „Уводи, които разтърсиха света“ или „Увод в писането на уводи“. Или дори „Изкуството на увода през ХХ век“.

Ако приемем, че не мога да намеря литература на тази тема, какво знам за уводите? Или, какво си мисля, че знам?

1. По принцип те трябва да представят труда на автора в добра светлина.

2. Обикновено от тях лъха скромност.

Ако пишех за нечия чужда книга, бих могъл да кажа, че авторът е гений. Подозирам обаче, че не е много уместно да заявя такова нещо за себе си, независимо дали го мисля, или не. Ако пиша за нечия чужда творба, бих могъл да кажа: „Диалозите му са много живи.“ Но не бих могъл да го кажа за себе си, колкото и да съм убеден в това. Не мога също да възхвалявам дълбокото си познаване на научната фантастика или любовта си към митологията и фолклора. Не мога да кажа колко достоен за похвала пич съм и какъв щур късмет имате, че ви е попаднала моя книга. Не мога да се препоръчам на вниманието ви. Поне не директно.

Пуснах търсене в нета. С думата „увод“ излязоха само сайтове за запознанства. С „писане на уводи“ имаше доста резултати. Сега чета първите десет от общо 86 180 страници.

Явно не съм прав, че нищо не е писано за уводи. Напротив, попаднах на златна мина. Мога да се хвана за някои от тия писания. Обаче не, няма да го направя. По-добре собствените ми заблуди, отколкото така наречената „информация“ от нета. Трябва ли изобщо да чета тези неща? Нима мога да извлека нещо полезно от тях?

Въпросът, който би трябвало да си задам е: „Как Робърт Шекли трябва да напише увод към сборника си с разкази?“

Как да го напиша? — питам се аз. Отговорът е очевиден.

Когато реша да пиша, аз седям и започвам. Така пиша разказите си, затова така ще напиша и увода. Думите прелитат през ума ми по-бързо, отколкото мога да ги предам на хартията.

Дали да не ги пиша на компютъра, да ги записвам звуково или да използвам едно ново изобретение — мигновено мисловно транскрибиране?

Не. Не е за мен това. Мислите ми се оформят, само когато ги пиша на ръка; краят на изречението се появява, само след като съм завършил началото му. Раждането на думите и разцъфването им в смислен текст са две страни на един и същи процес. Така пиша разказите. Така пиша и уводите. Аз съм професионалист. Мога да седя на верандата в това приятно лятно време и да работя с химикалката и бележника.

По върволицата от думи, които съм изредил виждам, че пиша нещо. Би било твърде мазохистично да се съмнявам, че пиша именно увод. Решил съм да пиша увод и, разбира се, правя точно това. Думата „увод“ фигурира в почти всеки абзац. Как би могло да бъде нещо друго?

Прави ми впечатление, че писането на увод е по-лесно от писането на разказ. Не ти трябва да измисляш специален сюжет. Уводът се пише сам.

Цаката на уводите, приятелю, е много проста: трябва да имаш куража и търпението да водиш разговор със себе си върху листа. Ако не го запишеш, няма разговор, няма увод, няма разказ, мемоар или статия, няма роман, няма дори рекламна брошура.

Самото записване, това вече е трудна работа. Ръката ти трябва да изпише всички тези букви. Но, докато умът ти препуска напред по нишката на думите, му хрумват половин дузина други мисли. Преди да успееш да ги запишеш, много често те се сменят със съвсем нови или с поне леко различаващи се мисли. Приятното разсъждение, което си очаквал, се оказва трескаво препускане подир изплъзващи се мисли. Безумно преследване, приятелю.

От това усилие обаче се ражда творбата, независимо как ще я наречеш.

Това, което казваш, разкрива естествените ти склонности. Дори да е несвързано, дори да противоречи или да се отклонява от правилата, описани в 86 180 уебстраници, трябва да го приемеш.

Да се пише увод е лесно. Трудното е да усетиш момента, когато трябва да спреш.

Един увод не бива да надхвърля хиляда думи. Ако ще заема първите страници на сборник с разкази, трябва да е достатъчно кратък, за да може да се прочете като разказ. Това са моите правила, които веднъж, просто ей така, ми хрумнаха. Освен това уводът трябва да съдържа минимално количество лична информация. Все пак това не е биография. (Още ми е рано!) Просто следваме обичайната практика на писане: „пиши, докато сметнеш, че си казал нещо смислено, завърши го, както смяташ за подходящо, и точка.“

После добави благодарствена бележка за този, който би могъл да го прочете, защото все пак вие сте причината да пиша всичко това.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.